

prof. dr hab. Sławomira Chorążyczewska
Uniwersytet Artystyczny
im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu

Poznań, 07.11.2024r.

**Ocena rozprawy doktorskiej,
Pani mgr Anny Hanysz
sporządzona w związku z przewodem doktorskim
wszczętym w dziedzinie sztuki plastyczne w dyscyplinie artystycznej sztuki projektowe,
64/2018/19 Rady Wydziału Tkaniny i Ubioru Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława
Strzemińskiego w Łodzi w dniu 28 marca 2019 r.
procedowanym przez
Akademię Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi.**

Podstawy Prawne (zawarte w piśmie przewodnim).

W dniu 27 kwietnia 2022 r. na posiedzeniu Rady ds. stopni Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, zgodnie z § 6 pkt 1 i pkt 2 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzenia czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz.U. z 2018 poz.261), w związku z art.179 ust.2, ust. 3 pkt 2) lit. b) ustawy z dnia 03 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 30.08.2018 r. poz.1669 z późn.zm.) Uchwałą nr **32/2024/ Rady ds. stopni Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi z dnia 02.07.2024 roku, zostałam powołana na recenzenta rozprawy doktorskiej Pani mgr Anny Hanysz (postępowanie wszczęte UCHWAŁĄ NR 64/2018/19 Rady Wydziału Tkaniny i Ubioru Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi w dniu 28 marca 2019 r.)**

Temat: Koegzystencja natury i technologii we współczesnej kolekcji ubiorów Y.

Promotor rozprawy: dr hab. Małgorzata Czudak, profesor ASP

Podstawowe informacje na temat kandydata sporządzone na podstawie dostarczonych materiałów.

Pani mgr Anna Hanysz jest absolwentką Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, którą ukończyła w 2016 roku w zakresie architektury wnętrz. Dyplom licencjacki z architektury wnętrz, uzyskała w 2014 roku na Uniwersytecie Artystycznym im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu. Uzupełnieniem wykształcenia są ukończone studia podyplomowe w 2016 roku - Konserwacja Zabytków Architektury i Urbanistyki na Politechnice Krakowskiej.

Zatrudniona jako asystent od 2016 roku w Pracowni Projektowania Tkaniny i Ubioru i Otwartej Pracowni Projektowania Ubioru.

W 2018 roku, mgr Anna Hanysz została powołana na kierownika projektu „Fashion Start Up”. Doktorantka, wraz z Panią Mentor dr hab. Anną Pyrkosz prowadzącą Otwartą Pracownię Projektowania Ubioru, koordynowała szeroki zakres współpracy z różnymi firmami w branży modowej w zakresie prac badawczych dotyczących projektowania ubioru wspomaganego innowacyjnymi narzędziami z wykorzystaniem programowania komputerowego. Na szczególną uwagę zasługuje, wdrożony projekt pt. „Akademia Przyszłości” - finansowany z NCBiR, realizowany na Wydziale Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie.

Równolegle mgr Anna Hanysz angażowała się w organizację i prowadzenie warsztatów projektowo – realizacyjnych o szerokim zakresie tematycznym powiązanych bezpośrednio z projektowaniem ubioru i akcesoriów modowych. W rezultacie, przekłada się to, na jakość i efektywność zdobywanego doświadczenia zawodowego oraz autorską pracę twórczą, która wpisuje się w akademicką dydaktykę jako efektywne przełożenie w zakresie popularyzacji nauki i sztuki. Potwierdzeniem jest udział w projektach naukowych realizowanych w ramach macierzystej uczelni, wystawach, konferencjach i wydarzeniach branżowych, w których reprezentowała swoją macierzystą uczelnię.

Wykazuje się kreatywną aktywnością społeczną i organizatorską, powiązaną z działalnością w obszarze projektowania mody oraz edukacji. Rozwój zawodowy łączy z równoległą pracą dydaktyczną. Rezultaty zostały precyzyjnie udokumentowane przez Doktorantkę w Załączniku nr 8.

RECENZJA

Temat: Koegzystencja natury i technologii we współczesnej kolekcji ubiorów Y.

Ocena części pisemnej.

Dysertacja w części pisemnej posiada formę opisu kluczowych zagadnień tematu. W pierwszym etapie, Doktorantka przedstawia proces powstawania surowca, historię i tradycję, w drugim, bada właściwości fizyczne, chemiczne i estetyczne jedwabiu. Zastanawia się nad etycznymi aspektami produkcji, stawia pytanie, cyt. Autorki: *...czy możliwa jest zmiana procesu produkcji jedwabiu bez zmiany jego niesamowitych właściwości. (...) Jedwabnik jest owadem tragicznym, bo użytkowym a prawda o procesie produkcji jedwabiu przyćmiewa jego piękno.* Tym samym, wyznacza cel pracy badawczej

nakierowany na problem - czy możliwe jest połączenie wrażliwości natury ze współczesną technologią i użycie jej w duchu ekologicznych i etycznych trendów w projektowaniu ubioru. Zapowiada analizę tego zagadnienia jako bazową inspirację do zaprojektowania i realizacji kolekcji ubiorów, do której odniosę się w części projektowej.

Koncentruje się na doświadczeniach wyniesionych z pracy dydaktycznej jak również osobistego kreatywnego wpływu na rozwój aplikacji podczas warsztatów ze studentami w ramach projektu pt. „Fashion Start-Up” realizowanego na Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, jak również we współpracy z instytucjami zewnętrznymi takimi jak: Instytut Towaroznawstwa Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie i Instytutu Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu. Opisuje uzyskane efekty w pracy ze studentami.

Wnioski otwierają mapę myśli poruszonych w symbolicznie brzmiących tytułach podrozdziałów w Części I rozprawy doktorskiej pt.: *Było, Jest, Będzie?* Autorka odnosi się do przeszłości, teraźniejszości i przyszłości omawiając istotne zagadnienia powiązane z historią jedwabiu na świecie, jak również dokładnie opisuje tradycje polskiego jedwabnictwa, w tym znamienitego ośrodka jego produkcji w Milanówku.

Eksplokacja zagadnień tematu pozwala domniemywać, iż Doktorantka w opracowaniu reprezentuje wystarczającą wiedzę powiązaną z tradycyjną technologią pozyskiwania tych tekstyliów, uważanych za metodę kontrowersyjną i niezmienną od czasu jej powstania. Obok wspomnianych aspektów, należałoby dodać, że nie tylko gotowanie kokonów jest tu problemem, ale również liczne choroby i prymitywne warunki hodowli, które zabijają znaczną część jedwabników, w zależności od kraju ich produkcji, w których nowe technologie zazwyczaj nie idą w parze ze współczesną wiedzą, etyką i ekologią.

Autorka zwraca uwagę na współczesne eksperymenty powiązane z poszukiwaniem alternatyw w postaci substytutu dla jedwabiu - tkanin przyszłości, które mogą zmienić oblicze mody np. biosyntetyczny jedwab pajęczy czy też tworzony z pomarańczy. Podaje przykłady badań prowadzonych przez laboratoria i koncerny modowe. Ujmuje problem w kontekście społecznego funkcjonowania tego surowca, uznawanego za towar luksusowy, inspirujący naukowców i świat sztuki. Przedstawiony w rozprawie, eksperymentalny przykład projektu pt.: „Silk Pavilion” - pomysł wykorzystania żywych jedwabników budujących pod dyktando człowieka jest niezwykle interesujący bowiem polega on, na odwróceniu procesu tkania nici.

W dalszej części, opisuje przykłady powiązane z modą, w tym, jedwab jako naturalne *decorum* dla druku 3D lub jako budulec struktur w ubiorze. Pozostałe wątki łączą techniki unikatowe z modowym rzemiosłem, gdzie staje się on podłożem do jego transformacji artystycznej i znaczeniowej. W tym obszarze badań, nie odnosi się do autorskich rozwiązań wynikających z podobnych badań własnych i eksperymentu nad wskazaną tkaniną w procesie projektowym.

Uważam, że brakuje eksploracji skupionych bezpośrednio na tekstyliach, kierowanych do źródeł natury i ekologii, o czym pisała Autorka - cyt.: *W przeszłości główną rolę odgrywało kultywowanie tradycyjnych metod produkcji, podczas gdy obecnie kluczowe stało się połączenie nauki z aspektami artystycznymi.* Takie podejście projektowe dałoby szerszy obszar nie tylko powiązany z tendencjami współczesnego designu zrównoważonego, ale

tworzeniem własnego materiału, być może wyznaczeniem artystycznej, własnej drogi projektowej, łączącą również osobistą fascynację światem cyfrowym. Nowe odkrycie autorskiej tkaniny, tekstury czy struktury np. pozyskanej z recyklingu, z których mogłaby powstać seria dodatków czy też różnego rodzaju akcesoria, z pewnością stanowiła by wartość dodaną projektu.

Z tekstu wynika, że Doktorantka celowo ogranicza proces badań własnych, pozostając w bezpiecznej sferze, powszechnie znanych cech i właściwości surowca, ufając bardziej wybranym narzędziom oprogramowania komputerowego niż własnej intuicji artystycznej.

Myśl koncepcyjną nie poddaje analizie porównawczej, nie bada zależności pomiędzy ciałem a ubiorem luksusowym, co sugeruje konkluzja przeprowadzonych ankiet, w których uczestnicy wnosili uwagi jako inspirujące do dalszych prac w kontekście nowych technologii, projektowania, produkcji i prezentacji ubioru.

Rozprawa prezentuje wystarczającą wiedzę. Znaczne uchybienia w sposobie pisania tekstu i cytowania należy uznać za błędy techniczne. Moja ocena odnosi się do zakresu merytorycznego i charakteru prowadzonej pracy badawczej i projektowej. Przedstawione wnioski są autorską próbą osadzenia wypracowanych idei we współczesnych wymogach globalnego świata konsumpcjonizmu, nauki i technologii.

Rezultat pracy projektowej.

Droga projektowa Pani mgr Anny Hanysz jest efektywnym przełożeniem indywidualnego podejścia do wypracowania uniwersalnych zastosowań, istotnych parametrów technologicznych i narzędzi wspomagających wizualizację cyfrową na poziomie funkcjonalnym odzieży. W *Części II* rozprawy doktorskiej odnosi się do procesu projektowego. Wnioski z przeprowadzonych badań ujętych w temacie: *Koegzystencji natury i technologii...*, stanowią pośrednie przełożenie na rozwinięcie autorskich idei. Jest to, subiektywne spojrzenie na wizualne wymogi proponowanych stylizacji, które nie zawsze niosą za sobą wysoki wymiar estetyczny i kompozycyjny. Dokumentacja fotograficzna rezultatu, prezentowana jest na manekinach wystawienniczych. Poszczególne zestawy asortymentów, nie zawsze odprasowane, nie zawsze we właściwym rozmiarze. Tym samym - nie oddają charakteru ubioru z jedwabiu. Typ *oversize*, prezentowany w taki sposób, ujmuje projektom następujące cechy: zwiewności, transparentności, połysku czy przestrzenności - jest nieożywioną materią obiektu. Zapewne odpowiednio dobrana modelka byłaby lepszym wyborem do prezentacji wszystkich w/w istotnych cech i właściwości, tkaniny jak i ubioru.

Mając na uwadze wiedzę i precyzję opisu możliwości technologicznych, projektowania cyfrowego – może zastanawiać fakt - braku konsekwencji w wykorzystaniu najprostszych narzędzi jakimi są programy do fotografii i tworzenia rysunków wektorowych określających linię szycia i zaprojektowaną konstrukcję. A szkice ideowe powinny stanowić bazę do tworzenia koncepcji, budować proces projektowy. W tym przypadku mamy do czynienia z bezpośrednim modelowaniem na standardowym awatarze o nieokreślonych rozmiarach w programie 3D. Takie podejście jest zazwyczaj wizualnie ciekawe w przestrzeni wirtualnej, co nie zawsze ma swoje odzwierciedlenie w rzeczywistości realnej. Narzędzia cyfrowe nie są intuicyjne i wymagają kreatywnych poleceń projektanta w zakresie

doprecyzowania spójności kompozycyjnej, konstrukcyjnej i wizualnej – stanowią one niejako *puzzle* całości projektu. W kontekście sztucznej inteligencji i wirtualnych przymierzalni warto wspomnieć, że istnieje możliwość projektowania na własnym awatarze i pomiarach wykonanych przez skan antropometryczny. Pracownicy Instytutu Włókiennictwa w Łodzi dzięki jednemu w Polsce, nowoczesnemu, laserowemu skanerowi o nazwie *Anthroscan 3D* zmierzili już w ten sposób figury wielu osób w ramach prowadzonych badań nad współczesną rozmiarówką przydatną w procesie projektowym. Taki skan daje możliwość pracy w środowisku wirtualnym, kompatybilnym z profesjonalnym oprogramowaniem, które jest już używane lub testowane na niektórych uczelniach w Polsce.

W tym przypadku – należałoby określić uzyskany rezultat - nie kolekcją - lecz zestawem stylizacji ubioru dla pokolenia Y. Powodem niniejszego wniosku są modele projektowe, które w ich opisie i charakterze wprowadzają pewien dysonans: suknia, kurtka, kombinezon, parka itd., w tym, skojarzenia z bielizną nocną /fot. 28 -30/.

Zastosowana paleta barw pastelowych, wykończenia lamówką lub podszewką z tej samej tkaniny, konstrukcja i linie cięcia są standardowe i oszczędne. Wszystkie rozwiązania uwzględniają komfort, zróżnicowany pod względem wizualnym. Surowe rozwiązania technologiczne są pozbawione artystycznych ingerencji. Naturalne surowce wpisują się w wymogi współczesności, tak jak swoiste niedopasowanie do sylwet, bez nadmiernego luksusu i splendoru preferowanego zazwyczaj w ubiorze młodzieżowym.

Kompozycje, proporcje formy i detalu w każdym z asortymentów w piętnastu pełnych sylwetkach są wynikiem indywidualnego postrzegania i dostosowania ubioru do komputerowego awatara, na którym jest możliwa wersja wyświetlania grafik autorstwa Aleksandry Fichnej w postaci mappingu. Ulotne, rysowane światłem modele zyskują nowy obraz w każdym z projektów. Stają się pełne i artystyczne, jednakże szkoda, że prezentowane grafiki nie są autorstwa Doktorantki – traktuję ten fakt ze zrozumieniem bowiem Autorka w ten sposób wykazuje empatię dla osoby ważnej w jej rozwoju artystycznym.

Należy zwrócić uwagę, że zaproponowany mapping jest możliwy w środowisku wirtualnym lub podczas statycznego pokazu na sylwetkach, gdzie ograniczeniem jest zasięg i odległość projektorów. Zamyka tym samym, możliwość użytkowania w proponowanym formacie projektu jako realny i skończony.

Zakres eksploracji należy rozpatrywać jako próbę uporządkowania wiedzy na temat powstawania tkaniny jedwabnej w kontekście współczesnych wymogów. Wnioski są wypadkową wielu czynników zarówno badań środowiskowych przeprowadzonych wśród studentów, dostępnej literatury oraz wielowiekowych tradycji kulturowych postrzeganych współcześnie przez pryzmat nowych technologii. Proces projektowy i realizacyjny zamyka w formule minimalistycznej, surowej, jak najmniej naruszonej konstrukcją i modelowaniem.

Konkluzja

Po wnikliwym zapoznaniu się z dokumentacją, procesem kształcenia, doskonaleniem umiejętności i wiedzy oraz działalności projektowej Pani mgr Anny Hanysz oraz zakresu eksploracji tematu pt. *Koegzystencja natury i technologii we współczesnej kolekcji ubiorów Y*.

Zauważam, że uzyskany rezultat dysertacji, w tym dzieła w postaci kolekcji ubiorów jest opracowany w wymaganym zakresie. Uwzględnia aspekty merytoryczne i projektowe wynikające z własnych poszukiwań. Oryginalnie ujęty temat, emanuje wiedzą i znajomością zasad projektowania cyfrowego, wpisuje się we współczesny design i nurt mody odpowiedzialnej ekologicznie.

Prezentowana jako dzieło - kolekcja piętnastu pełnych sylwet - przez swój otwarty charakter buduje autorską całość, uwzględnia potrzeby mody młodzieżowej. Surowe rozwiązania technologiczne pozostają bez artystycznych dodatków, uduchowienia i innowacyjnych ingerencji w tekstylia, które tworzą - same w sobie - nadrzędną rolę nad *decorum*. Proponuje rozwiązania uwzględniające komfort, zróżnicowanie pod względem projektowym i wizualnym z możliwością wykorzystania mappingu jako innowacyjnego narzędzia w sposobie wizualizacji projektów. Tym samym, proces ten, staje się integralną częścią w prezentacji w przestrzeni wirtualnej jak również realnej dzieła.

Poza pracą projektową, naukową i dydaktyczną, Doktorantka wykazuje kreatywne zaangażowanie twórcze, artystyczne i organizacyjne, które się wpisuje w szeroko rozumianą popularyzację kultury. Prezentowany rezultat w formie opracowania i dokumentacji łączy w całość wszystkie wątki dzieła, które są realnym przykładem eksploracji, pasji oraz determinacji w działaniu.

Dysertacja spełnia wszystkie wymogi i jest zgodna z § 6 pkt 3 i pkt 4 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzenia czynności w przewodzie doktorskim (Dz.U. z 2018 poz.261).

Wnioskuje do Rady ds. stopni ASP im. Wł. Strzemińskiego w Łodzi, prośbę o nadanie mgr Annie Hanysz stopnia doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Poznań dnia, 07.11.2024r.

prof. dr hab. Sławomira Chorążyczewska

